

A Szent László 57. számon lévő épület Kálmán Sándor tulajdonában volt a két világháború között, vélhetően ő is építtette valamikor az 1920-as években. Sem a tervezője, sem a kivitelező nem ismert. A família őse, Klein Salamon 1802-ben alapította a kisvárdai Sárga boltot. A család a nevét 1901-ben Kálmán-ra magyarosította.

Kálmán Sándor pályáját 1889-ban banki alkalmazottként kezdte, 1903-ban az ekkor alapított kisvárdai Gazdasági és Kereskedelmi Hitelintézethez került, a bank megszervezésében is részt vett. 1906-ban már ügyvezető-főkönyvelőként írnak róla. Hamar a vezetőségben találja magát, majd ügyvezető igazgató lett, s 1915. augusztus 1-jén vezérigazgatónak választották. A pénzügyintézet a vidék legjelentősebb bankjai közé küzdötte fel magát, s ezt Kálmán Sándornak köszönhette.

Az általa vezetett bankon keresztül alapítója és vezérigazgatója volt a Kisvárdai Villamossági és Műmalom Rt-nek, amely a Rochlitz-féle műmalom átvételére jött létre 1917-ben.. A bank alapította az Építőipari és Fakereskedelmi Rt.-t, (1917), a Mezőgazdák Bankját (1912), a Szatmár Vármegyei Takarékpénztár Rt.-t, a Provincia Termény és Áruforgalmi Rt. (1923, elnöke Kálmán), és a Zománcgyárat. Az 1921-ben létrehozott Vulkán Műszaki és Kereskedelmi Rt-nek is igazgatója volt Kálmán Sándor, hiszen az általa vezetett bank gründolta az üzemet. A férfiú elismertségét jelzi, hogy a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete (TÉBE) igazgatósági tagja, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGE) kisvárdai fiókjának alelnöke (1912), majd elnöke (1934). Egyik kezdeményezője volt annak, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés megyei szervezete megalakuljon. Az OMKE megyei választmányának is tagja lett (1909), a kereskedő- és iparkamara beltagja, több kereskedelmi vállalat vezetőségi tagja volt. A kisvárdai Kereskedő Ifjak Egyesületének a vezetője, a Kereskedők és Gazdák Körének társelnöke. A vármegyei bizottságba is beválasztották, a királyi törvényszék esküdtjei közé került.

Az 1938-tól egymást követő zsidótörvények és rendeletek miatt át kellett adnia a különböző vállalkozásokban lévő tulajdonjogát, nem lehetett tagja a képviselő-testületnek sem. Hiába keresztelkedett ki, a jogszabály izraelitaként kezelte. Kálmán Sándor 1942. október 24-én hunyt el. Felesége, petroviczai Sexty Mária nem ajándékozta meg utóddal, volt egy nevelt lánya, Mussák Margit (Zsögöd Istvánné).

Az épületet a szocializmus idején államosították, majd az ötvenes évek elejétől bérlakásokat alakítottak ki benne, és ekként szolgált a nagyobbik része az utóbbi időkig. Az utca felé néző földszintes részen takarékszövetkezet is működött, ennek helyét 1999-ben a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium területi irodája foglalta el. 2000-ben külsőleg felújították

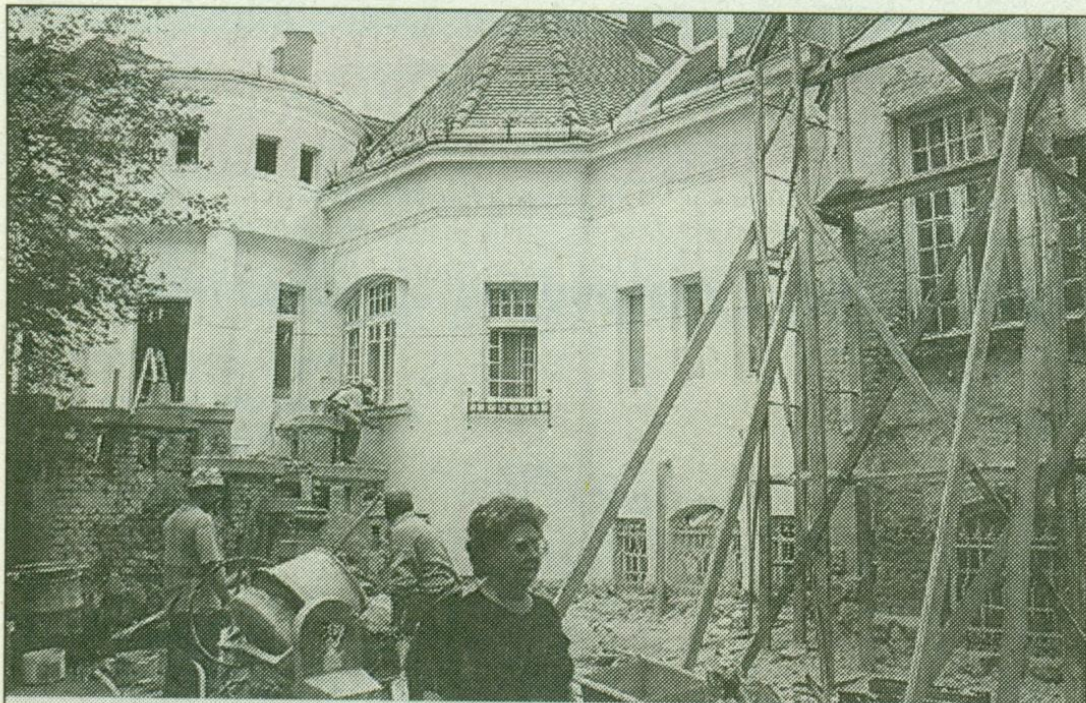
2014 decemberében Kisvárdai Város Önkormányzata az egész épületet eladta a Nemzeti Vagyonkezelőnek, a lakókat elköltöztették, 2016 nyarán megkezdődött a helyreállítás, a felújítás, átalakítás.

Különösen védendőek a kovácsoltvas rácsok, a homlokzati párkány díszítése, kovácsoltvas előtető, kapuzat, az épület kovácsoltvas kerítése. Egyedi a görög mitológiai jelenetet ábrázoló dombormű.

BAGOLYVÁR. A kisvárdaiak így hívják a Lenin út 59. szám alatt álló épületet. (Vincze Péter felvétele)

2000. szeptember 26., kedd

Megújul a Bagolyvár A tető felújítása után folytatják az építők a falak rendbehozását is a kisvárdai Bagolyvárnál

Vincze Péter felvétele

Bagolyvári reneszánsz Az évek során kibőjtölte új köntösét Kisvárdai Polgár egyik legérdekesebb épülete, a Bagolyvár

Kovács Bertalan felvétele

Bagolyvári iroda a termelőkért

Az agrárgazdálkodóknak szaktanácsot és információt is adnak — egy helyen

KOVÁCS BERTALAN

Kisvárdá (KM) — Amint arról a közelmúltban beszámoltunk, Kisvárdán — viszonylag hosszasan mondható keresgélés után — megnyílt a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium területi irodája.

A több szobából álló iroda a Bagolyvárként közkiszert épület alagsor-jellegű földszintjére, a volt takarékszövetkezeti helyiségekbe költözött. Az FVM kisvárdai területi irodája tulajdonképpen a maga nemében — mind tágasságában, mind pedig a szolgáltatások sokféleségét tekintve — párját ritkítja. Az iroda vezetőjét, *Demeter Lászlót* arra kértük, mutassa be a vezetése alá tartozó intézményt.

— Az iroda működése jelenleg még formálódóban van. Ami tény, *Karskó Zsuzsanna* operátorunk számítógépre vitte, illetve folyamatosan viszi az őstermelőkkel kapcsolatos valamennyi adatot, de a számíterek agyában vannak elraktározva egyebek között a termékbecsléssel vagy például a földalapú támogatások nyilvántartásával kapcsolatos adatok is. Természetesen a hozzánk forduló gazdálkodóknak nem csupán őket érdeklő információt, hanem szaktanácsot is adunk.

— Segítünk a sokak által nem szeretett és kevésbé érthető ha-

Közel harminc, Kisvárdá környéki település agrártermelőit szolgálja ki a kisvárdai iroda

A szerző archív felvétele

táridős papírmunka elvégzésében, mint amilyen mondjuk a földalapú támogatások APEH-hez küldendő nyomtatvány kitöltése. Ha a termelők között elterjed az iroda létezése, nagy forgalomra számítunk, hiszen közel harminc településről — gyakorlatilag az egykori kisvárdai járáshoz tartozó falvakból — fordulhatnak hozzánk. Egyelőre ugyan csak heti két alkalommal — kedden és pénteken — tartozkodik falugazdász, nevezetesen *Janyu Sándor* az irodában, rövidesen azonban minden munkanapon a hozzánk betérők rendel-

kezésére áll majd agrárszakember. Ehhez mindössze az kell, hogy a falugazdászok gárdája három fővel nőjön. Az erre vonatkozó ígéretet már megkaptuk, reméljük, a beváltása sem várat magára sokat.

— Terveink között szerepel az is, hogy a földtulajdonnal kapcsolatos nyilvántartásokat is itt intézzük majd. Ez belátható időn belül megvalósulhat, annál is inkább, mert a földhivatalból folyamatosan költöztetjük át a szükséges technikát. Mi több, *Keserő István* személyében már a megfelelő felkészültségű szak-

ember is rendelkezésünkre áll — fogalalta össze az iroda eddigi és ezután tervezett történetét *Demeter László*.

Ami az optimális működés feltételeit illeti, égetően szükség lenne egy telefonvonalra. Igaz, ez irányban is tettek már lépéseket, így remélhetőleg már nem sokáig kell várni a távbeszélőre.

Amíg ez a probléma megoldódik, az őstermelők, az agrárgazdálkodók személyesen fordulhatnak gondjaikkal a Szent László utcai FVM területi iroda munkatársaihoz.